

عنوان مقاله:

بررسی روابط مالی و اقتصادی در افزایش مهاجرت از روستا به شهر

محل انتشار:

کنفرانس ملی مطالعات نوین اقتصاد، مدیریت و حسابداری در ایران (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

اکرم خانی - فارغ التحصیل دانشگاه پیام نور، مرکز ورامین

خلاصه مقاله:

در شهرنشینی شدن خانواده و افراد روستایی در شهرها عوامل متعددی (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) نقش داشته که مهم ترین علت آن عوامل مالی و اقتصادی است. ایران نمونه ای از کشورهای در حال توسعه است که با پدیده شهری شدن در ابعاد عظیمی مواجه است. به گونه ای که طی پنجاه سال اخیر 1335-1385 جمعیت ایران در مقیاس بالاتری از نرخ متوسط رشد جمعیت در جهان بسرعت افزایش یافت و به دنبال خود مهاجرت روستایی و شهرنشینی را توسعه داد. در سال 1385 در کل کشور 48245075 نفر در 614 نقطه شهری زندگی می کردند. افزایش جمعیت شهری در دهه 1365-1375 بالغ بر 10 میلیون نفر بوده است. درصد رشد جمعیت شهری در این مدت 3/4 بوده است که از افزایش جمعیت کل کشور پیشی گرفته است. مقایسه میان نرخ رشد شهرنشینی ایران با کشورهای در حال توسعه نشان می دهد که نرخ رشد این کشورها در این مدت 5/3 بوده است. این گونه افزایش جمعیت به سبب فشار فزاینده شهرها و نظارت نابرابر منابع و دسترسی ناعادلانه به آنها و فقر، افت کیفیت محیط زندگی بسیاری از شهروندان را به اوج رسانده است. در نتیجه رشد لجام گسیخته شهری، تغییر کاربری های زمین و توسعه شهری، مسکن قشرهای کم درآمد در نواحی حاشیه ای که در برابر مخاطره های طبیعی و مخاطراتی با منشا انسانی آسیب پذیر است گسترش یافته است. در ارتباط با علل افزایش جمعیت شهری در ایران می توان: الف - عوامل دفع در نواحی روستایی: ایجاد تغییراتی همچون احداث یک سد و یا کشت محصولات جدید و یا تغییر مالکیت، خطرانی همچون: افت میزان محصول، آتش سوزی، خشکسالی، چرای بیش از حد، نبود زمین کشاورزی و احساس ناتوانی کشاورز، فقر و گرسنگی. عوامل جذب در نقاط شهری: افزایش سطح تحصیلات و یا افزایش سطح توقع برای زندگی بهتر، افزایش درآمد (بخصوص از طریق کار در کارخانجات که درآمدش بیش از کشاورزی است). دسترسی بهتر به خدمات (آب، برق، درمانگاه و مدرسه و غیره ...)، سهولت تهیه غذا و اعتقاد به این باور که افراد زرنگ در شهرها زندگی می کنند. در مقابل تحلیل گران اقتصاد سیاسی بر چنین استدلال هایی خرده می گیرند و آن را ناشی از دیدگاه کارکردی و اثبات گرایانه می دانند. این تحلیل گران می کوشند تا با ژرف نگری، به بیان ریشه ها و علل تفاوت های بین شهر و روستا بپردازند و آن را در ارتباط با پدیده وابستگی و پیامدهای نظام سرمایه داری جهانی و تقسیم بین المللی کار قرار دهند. این نویسندگان اظهار می دارند کشورهای رشد یافته و نیافته، جدا از هم پدید نیامده اند و توسعه یکی در ارتباط کامل با دیگری صورت گرفته است... اگر تشکیلات اجتماعی و اقتصادی در جهان سوم مشروط به توسعه سرمایه داری شده باشند، بافت های شهری نیز تحت تاثیر پدیده های مشابهی قرار دارند. همین استدلال به اختراع اصطلاح شهرنشینی وابسته توسط کاستلز 1977 و این گفته هاروی 1973 منجر شد که شهرنشینی جهانیدر محاصره الگوهای گردش اقتصاد جهانی قرار دارد و شکل های متفاوت شهری در چنین اقتصادی جای دارند. کاستلز ضمن تحقیقاتی که در مورد شهرنشینی در آمریکای لاتین به عمل آورده، آن را ناشی از وابستگی می داند. فرض او، آن وابستگی ...

کلمات کلیدی:

جمعیت شهری، تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/797600>

